
Zbiór zasad etyki adwokackiej i godności zawodu uchwalony na posiedzeniu plenarnym Naczelnej Rady Adwokackiej w dniach 6 i 7 maja 1961 r.

Palestra 5/6(42), 11-21

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ZBIÓR ZASAD ETYKI ADWOKACKIEJ I GODNOŚCI ZAWODU

uchwalony na posiedzeniu plenarnym
Naczelnej Rady Adwokackiej
w dniach 6 i 7 maja 1961r.

I

PRZEPISY OGÓLNE

§ 1.

Adwokatura powołana jest do pełnienia — w ramach przepisów ustawy o ustroju adwokatury — funkcji publicznych polegających na współdziałaniu z sądami i innymi organami państwowymi w ochronie porządku prawnego Polski Ludowej, w kształtowaniu i zabezpieczeniu zasad praworządności oraz w ochronie uprawnionych interesów obywateli.

Z faktu należenia do adwokatury wynika dla adwokata szczególny obowiązek należytego i godnego wykonywania tych funkcji.

§ 2.

Adwokat, wykonując czynności zawodowe w interesie i na rzecz strony przez niego reprezentowanej, powinien mieć na względzie interes państwa i dobro społeczeństwa oraz dbać o właściwe stosowanie obowiązujących przepisów prawnych.

§ 3.

Adwokat powinien wykonywać czynności zawodowe według swej najlepszej woli i wiedzy z należytą dokładnością, sumiennością i gorliwością.

§ 4.

Adwokat-członek zespołu adwokackiego obowiązany jest wykonywać sumiennie obowiązki ciążące na nim jako na członku zespołu oraz dbać o podnoszenie poziomu pracy zespołowej i dobre imię zespołu.

§ 5.

W wykonywaniu czynności zawodowych adwokat zachowuje pełną niezależność w ramach prawa.

§ 6.

Należenie do zawodu adwokackiego wkłada na adwokata obowiązek przestrzegania godności zawodu.

Adwokat odpowiada za uchybienie godności zawodu zarówno w swej działalności zawodowej, jak i w działalności publicznej oraz w życiu prywatnym.

Wykroczeniem przeciwko godności zawodu jest między innymi takie postępowanie adwokata (nawet w sferze jego życia prywatnego), które poniża go w opinii publicznej lub podrywa zaufanie do zawodu adwokackiego.

§ 7.

Adwokat, zamierzając wystąpić na drogę sądową przeciwko osobie, która go zniesławiała, powinien uprzednio uzyskać zezwolenie właściwej rady adwokackiej.

§ 8.

Z zawodem adwokata nie wolno łączyć takich zajęć, które ograniczałyby niezależność adwokata lub podrywały do niego zaufanie.

§ 9.

Adwokata obowiązuje bezwzględny zakaz korzystania z reklamy w jakiegokolwiek postaci, jak również zakaz zdobywania sobie klienteli w sposób sprzeczny z godnością zawodu.

W szczególności sprzeczne z godnością zawodu jest między innymi:

- 1) korzystanie z usług pośredników;
- 2) narzucanie komukolwiek swej pomocy prawnej;
- 3) pozyskiwanie sobie klientów w sposób niezgodny z zasadami koleżeństwa i lojalności względem kolegów.

§ 10.

Każdy adwokat obowiązany jest troszczyć się o to, aby zasady etyki adwokackiej i godności zawodu były przestrzegane przez członków adwokatury.

Jest on uprawniony do zwrócenia uwagi koledze naruszającemu powyższe zasady, a w wypadku ciężkiego uchybienia tym zasadom jest obowiązany zawiadomić o tym właściwą radę adwokacką.

II

WYKONYWANIE ZAWODU

§ 11.

Czynności zawodowe adwokat powinien wykonywać w ramach obowiązujących przepisów i zgodnie z nimi.

§ 12.

Adwokatowi nie wolno przy prowadzeniu spraw działać w taki sposób, który mógłby spowodować uszczerbek dla prawidłowości postępowania.

§ 13.

Adwokat powinien prowadzić sprawę w sposób wyłączający uzasadnione zarzuty ze stanowiska etyki adwokackiej i godności zawodu.

Uchybienia tym zasadom adwokat nie może usprawiedliwiać powoływaniem się na wskazówki udzielone mu przez klienta.

§ 14.

Adwokata obowiązuje rzeczowość przy wykonywaniu czynności zawodowych.

§ 15.

Adwokat w toku rozprawy sądowej powinien przestrzegać, aby jego wystąpienia, wypowiedzi i zadawane pytania nie uchybiały powadze sądu lub prokuratury, nie dyskredytowały kolegów-adwokatów i nie naruszały godności osobistej występujących w procesie stron, ich obrońców i pełnomocników oraz świadków i biegłych.

§ 16.

Adwokat jest odpowiedzialny za formę i treść pism procesowych podpisanych, a nawet choćby tylko redagowanych przez niego i podpisanych wyłącznie przez klienta.

Adwokat nie ponosi odpowiedzialności za zgodność z prawdą faktów podanych mu przez klienta.

§ 17.

Adwokat powinien przestrzegać właściwej formy korespondencji zawodowej. Adwokatowi nie wolno używać w korespondencji wyrażen czy zwrotów obraźliwych lub niestosownych, jak również grozić ściganiem karnym lub dyscyplinarnym w razie niezastosowania się wzywanej osoby do żądań.

§ 18.

Będąc obowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej, adwokat nie może składać zeznań jako świadek na stwierdzenie okoliczności, o których dowiedział się w związku z wykonywaniem zawodu, ani też ujawniać akt własnych w prowadzonej przez niego sprawie.

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej trwa, choćby stosunek pomiędzy adwokatem a klientem został rozwiązany.

§ 19.

Adwokat nie może powoływać się w toku postępowania na wiadomości i dane uzyskane od strony przeciwnej podczas rokowań o polubowne załatwienie sprawy.

§ 20.

Adwokat występujący w charakterze obrońcy lub pełnomocnika strony powinien w czasie rozprawy unikać publicznego demonstrowania swego osobistego stosunku do klienta.

III

STOSUNEK DO SĄDÓW I WŁADZ

§ 21.

Adwokat obowiązany jest do zachowania umiaru i taktu w postępowaniu wobec sądów, urzędów i instytucji, przed którymi występuje.

§ 22.

Adwokatowi nie wolno powoływać się na osobiste znajomości i stosunki z przedstawicielami sądownictwa, prokuratury lub władz albo stwarzać pozory możliwości wyzyskania tych stosunków.

§ 23.

Adwokat powinien przestrzegać ściśle przepisów obowiązujących przy widzeniach z więźniami.

IV

STOSUNEK DO KOLEGÓW

§ 24.

Adwokat obowiązany jest w stosunku do kolegów przestrzegać uprzejmości, lojalności i koleżeństwa.

§ 25.

Niedopuszczalne jest porozumiewanie się adwokata ze stroną przeciwną z pominięciem jej obrońcy lub pełnomocnika.

§ 26.

Adwokat nie może podejmować się obrony lub zastępstwa klienta, mającego w danej sprawie swego obrońcę lub pełnomocnika, bez wiedzy i zgody tych ostatnich, chyba że chodzi o sprawę nagłą, a porozumienie się z obrońcą lub pełnomocnikiem nie jest możliwe. W tym ostatnim wypadku o podjęciu się obrony lub zastępstwa adwokat powinien zawiadomić niezwłocznie obrońcę lub pełnomocnika strony.

§ 27.

W razie zgłoszenia się klienta do adwokata z propozycją prowadzenia sprawy wspólnie z innym adwokatem już prowadzącym sprawę — adwokat obowiązany jest upewnić się co do zgody dotychczasowego obrońcy lub pełnomocnika na wspólne prowadzenie sprawy.

§ 28.

W razie zgłoszenia się do adwokata klienta z propozycją przyjęcia sprawy dotychczas prowadzonej przez innego adwokata — adwokat obowiązany jest upewnić się, czy podjęcie się przez niego prowadzenia sprawy nie będzie kolidować z zasadami lojalności i koleżeństwa.

§ 29.

Adwokatowi nie wolno udzielić pomocy prawnej, jeżeli adwokat będący jego współmałżonkiem udzielił już lub udziela pomocy prawnej stronie przeciwnej w tej samej sprawie lub w sprawie z nią związanej.

§ 30.

Adwokat nie powinien wnosić do władz skarg na kolegów-adwokatów z pominięciem właściwego organu adwokatury.

§ 31.

Adwokat może się podjąć zastępstwa stron w sprawie przeciwko adwokatowi, wynikłej z jego czynności zawodowych, dopiero po otrzymaniu zezwolenia rady adwokackiej, której podlega.

W innych sprawach odmowa pomocy prawnej może nastąpić tylko z ważnych powodów.

§ 32.

Adwokat, który objął zastępstwo strony przeciwko innemu adwokatowi, powinien zawiadomić go o tym w takim terminie, żeby dać mu możliwość zaspokojenia roszczeń strony przeciwnej lub załatwienia sporu polubownie, chyba że mogłoby to narazić interes klienta na szkodę.

§ 33.

Na adwokacie, który prowadzi sprawę klienta przeciwko innemu adwokatowi, ciąży te same obowiązki zawodowe oraz powinność postępowania zgodnego z zasadami prawa, słuszności i godności co i we wszystkich innych sprawach.

§ 34.

Adwokat, który objął zastępstwo klienta przeciwko innemu adwokatowi, obowiązany jest strzec powagi i godności zawodu, zachowując właściwy umiar oraz unikając zadrażnień i zaostżenia stosunków osobistych.

§ 35.

O ostatecznym wyniku sprawy przeciwko adwokatowi prowadzący tę sprawę adwokat powinien niezwłocznie zawiadomić radę adwokacką, której podlega.

§ 36.

W razie konieczności wdrożenia przeciwko adwokatowi postępowania egzekucyjnego adwokat prowadzący sprawę obowiązany jest zawiadomić go o tym i wezwać do dobrowolnego wykonania wyroku, chyba

że szczególne okoliczności sprawy wymagają natychmiastowego dokonania czynności egzekucyjnych.

§ 37.

Adwokat, który nie może się stawić na rozprawę o godzinie oznaczonej w wezwaniu sądowym, powinien uprzedzić o tym adwokata reprezentującego stronę przeciwną i uzgodnić z nim godzinę, na którą się stawi.

Adwokat, zamierzając w prowadzonej przez siebie sprawie złożyć na rozprawie dowody pisemne, powinien to uczynić na początku rozprawy, odpisy zaś tych dowodów doręczyć możliwie najwcześniej swemu koledze-przeciwnikowi procesowemu.

Nie dotyczy to wypadków, gdy potrzeba złożenia dowodów zajdzie w toku posiedzenia sądowego.

§ 38.

Adwokat, pragnąc uzyskać od sądu zgodę na rozpatrzenie sprawy, w której występuje, poza kolejnością, powinien przedtem upewnić się, czy godzą się na to inni adwokaci uczestniczący w tej sprawie oraz adwokaci mający sprawy wcześniejsze.

V

STOSUNEK DO KLIENTÓW

§ 39.

Adwokat nie może się podejmować prowadzenia sprawy, z jaką zgłasza się do niego osoba nie upoważniona, chyba że jest to członek rodziny danej strony lub osoba jej bliska.

§ 40.

Adwokatowi nie wolno prowadzić jednocześnie spraw w imieniu klienta i przeciwko temuż klientowi, chociażby sprawy nie były ze sobą związane.

§ 41.

Adwokat nie może reprezentować w tej samej sprawie klientów, których interesy są sprzeczne, choćby sami klienci godzili się na to.

W razie powstania lub wyłonienia się sprzeczności dopiero w toku sprawy adwokat powinien się zrzec pełnomocnictwa otrzymanego od tych wszystkich klientów, których interesy są sprzeczne.

§ 42.

Adwokatowi nie wolno udzielać pomocy prawnej przeciwko małżonkowi, krewnym w linii prostej, rodzeństwu i osobom związanym z nim stosunkiem przysposobienia, opieki lub kurateli.

§ 43.

W razie zwrócenia się do adwokata o pomoc prawną dwu lub więcej osób, na przykład o sporządzenie umowy, adwokat obowiązany jest do szczególnej staranności i dbałości o należyte zabezpieczenie interesu każdej ze stron, a w wypadku ujawnienia się sprzeczności interesów powinien się uchylić od udzielania łącznej pomocy.

§ 44.

Adwokat nie powinien się podejmować prowadzenia sprawy przeciwko osobie, z którą ma poważny zatarg osobisty.

§ 45.

Adwokatowi nie wolno przyjmować do prowadzenia sprawy, w której wyniku jest lub może być osobiście materialnie zainteresowany, chyba że chodzi o sprawę członka rodziny lub o roszczenia wspólne dla niego i dla strony.

§ 46.

W razie pisemnego zwrócenia się klienta do adwokata o wykonanie zleconych mu czynności, adwokat obowiązany jest możliwie niezwłocznie zawiadomić klienta o przyjęciu lub o odmowie wykonania zlecenia.

§ 47.

Adwokat obowiązany jest czuwać nad biegiem sprawy i informować klienta — w miarę potrzeby — o jej toku, a także zawiadomić go o jej wyniku.

§ 48.

Adwokatowi nie wolno wymawiać sobie ani przyjmować wyższego wynagrodzenia, niż to przewidują przepisy o wynagrodzeniu adwokatów.

§ 49.

W sprawach pieniężnych obowiązują adwokata w stosunku do klienta bezwzględna skrupulatność.

§ 50.

Stosunek klienta do adwokata oparty jest na zaufaniu.

Adwokat obowiązany jest zrzec się pełnomocnictwa i zaniechać dalszego prowadzenia sprawy, gdy z okoliczności wyniknie, że klient stracił do niego zaufanie.

§ 51.

Adwokat obowiązany jest bezzwłocznie zawiadomić sąd lub władzę, przed którymi toczy się sprawa, o wygaśnięciu pełnomocnictwa.

§ 52.

Adwokatowi nie wolno uzależniać wydania klientowi jego akt i dokumentów od uregulowania przez klienta honorarium.

§ 53.

Adwokatowi nie wolno w sprawie, którą podjął się prowadzić, zaniechać czynności sądowych na tej podstawie, że klient nie zapłacił mu wynagrodzenia, w szczególności zaś nie wolno mu z tego powodu uchylić się od stawiennictwa na rozprawie. Nieuiszczenie przez klienta wynagrodzenia może stanowić jedynie podstawę do wypowiedzenia pełnomocnictwa w terminie przewidzianym w ustawie.

§ 54.

Na zaniechanie wniesienia środka odwoławczego adwokat obowiązany jest uzyskać zgodę k'ienta, w miarę możliwości pisemną.

Adwokat nie jest obowiązany do uiszczenia opłat, jeżeli klient mimo ich zażądania nie wpłacił w terminie potrzebnej sumy.

§ 55.

Adwokatowi nie wolno brać osobiście udziału w czynnościach egzekucyjnych, chyba że są to czynności mające za przedmiot egzekucję z nieruchomości lub czynności sądowe.

§ 56.

Adwokat z wyegzekwowanej przez niego na rzecz klienta sumy może potrącić jedynie koszty, jakie sam poniósł, oraz bezspornie należne mu wynagrodzenie.

Wsze kie inne potrącenia są niedopuszczalne, chyba że klient wyrazi na nie zgodę.

§ 57.

Niedopuszczalne jest — bez uzyskania zgody właściwej rady adwokackiej na wniesienie pozwu — pozywanie przez adwokata do sądu klienta o zapłatę wynagrodzenia za czynności zawodowe.

Nie dotyczy to roszczeń dochodzonych przez zespół.

§ 58.

Adwokat obowiązany jest poddać pod rozpatrzenie sądu polubownego spór w wypadku, gdy chodzi o roszczenie wynikające z wykonywania czynności zawodowych oraz gdy strona druga zwróci się o to do komisji sądownictwa polubownego.

VI**STOSUNEK DO ORGANÓW ADWOKATURY**

§ 59.

Adwokat obowiązany jest okazywać poszanowanie dla organów adwokatury.

§ 60.

Adwokat obowiązany jest przestrzegać ściśle zarządzeń i instrukcji uchwalonych przez organa adwokatury w zakresie czynności zawodowych i kontroli nad ich wykonywaniem.

§ 61.

Adwokat obowiązany jest stawić się na każde wezwanie organu adwokatury, a gdyby nie mógł tego uczynić, obowiązany jest usprawiedliwić bez zwłoki swe niestawiennictwo.

Adwokat ma również obowiązek udzielenia organowi adwokatury w wyznaczonym mu terminie żądanych wyjaśnień, zwłokę zaś obowiązany jest usprawiedliwić pisemnie.

§ 62.

Adwokat obowiązany jest współdziałać z organami adwokatury we wszystkich sprawach dotyczących zawodu adwokackiego.

VII

PRZEPISY KOŃCOWE

§ 63.

Przepisy niniejsze mają odpowiednie zastosowanie do aplikantów adwokackich.

§ 64.

W wypadkach nie przewidzianych w niniejszym Zbiorze oraz w uchwałach organów adwokatury i orzecznictwie dyscyplinarnym obowiązują zasady wypływające z przyjętych w adwokaturze zwyczajów.